

İSPANYA'NIN GÖZDE LİMANLARI; ALGECİRAS, BARCELONA, BİLBAO, VALENSİA

Doç. Dr. Murat ERDAL

Şekil 1. İspanya Limanları.

İspanya, doğu-batı ticaretinde coğrafi olarak eşsiz bir konuma sahiptir. Ülke, Atlantik Okyanusu ve Akdeniz bağlantıları, Avrupa'nın güney-batısında yer alması ve Afrika kıtasına çok yakın olmasının avantajlarını iyi bir şekilde değerlendirmektedir. İspanya 8.000 km deniz kıyısı ile Avrupa'nın en uzun kıyısı olan ülkelerinden bir tanesidir¹.

Deniz ticaretini kendisi için daima öncelikli sektör olarak tanımlayan İspanya, ithalatının % 78'ini, ihracatının ise % 51'ini denizyolu ile gerçekleştirmektedir. Yüzyıllardan beri süregelen denizcilik kültürü, ülke ekonomisine yarattığı katma değer ve istihdam açısından diğer sektörlerin önüne geçmektedir. İspanya'da 53 adet yüksek kapasiteli, uluslararası alanda da hizmet veren liman ve 200 tanede küçük ölçekli liman bulunmaktadır. Bu limanlar arasında Algeciras, Barselona, Bilbao, Tarragona ve Valensia ön planda yer almaktadır (Şekil 1).

İspanya'da senede 300 Milyon Ton dan fazla kargo trafiği yaşanmaktadır. Bu miktarın limanlar arasındaki dağılımı aşağıda Tablo 1'deki gibidir.

Algeciras	% 14,11
Barcelona	% 8,90
Bilbao	% 8,46
Tarragona	% 7,94
Valensia	% 7,41
Diğer	% 53,14

2000-2006 yılları arasında limanların demiryolu ve karayolu bağlantılarının güçlendirmesine yönelik olarak 7,5 Milyar Euro kaynak ayrılmıştır². 2004 -2006 döneminde liman yatırımlarının dağılımı aşağıda Tablo 2 deki gibidir.

¹ Murat Erdal, "İspanya'nın Güneydeki Deniz Ticaret Merkezi: Algeciras Limanı", **Dünya Gazetesi**, Perşembe Rotası Deniz Ticareti ve Lojistik Gazetesi, Sayı:7398, 16 Eylül 2004, s:2.

² İspanya Yatırım Web Sitesi, <http://www.investinspain.org>.

Tablo 2. 2004-2006 Yılları Yatırımların Limanlara Göre Dağılımı.			
Limn Otoritesi	2004	2005	2006
A Coruña	6,565.28	8,847.94	6,232.15
Alicante	22,577.90	19,234.85	18,177.98
Almeria	14,497.11	15,711.16	12,872.50
Avilés	10,853.77	9,691.33	10,091.32
Bahia de Algeciras	62,091.58	45,404.48	45,854.92
Bahia de Cadiz	14,900.62	15,651.34	17,211.43
Baleares	36,840.41	25,008.36	30,157.83
Barcelona	176,937.67	147,802.69	143,544.70
Bilbao	35,953.62	34,015.83	30,666.91
Cartagena	32,584.77	27,355.53	27,664.03
Castellón	20,295.25	22,258.85	23,017.78
Ceuta	5,630.40	7,036.83	5,280.85
Ferrol	38,775.86	28,196.57	6,226.28
Gijón	54,542.15	55,629.53	50,870.66
Huelva	28,456.98	26,634.14	18,316.40
Las Palmas	70,449.21	71,202.27	73,669.09
Málaga	13,406.22	5,032.17	7,723.03
Pontevedra	6,324.82	6,303.70	6,379.95
Melilla	3,074.43	4,178.23	2,890.27
Pasajes	7,530.66	4,480.86	5,126.01
Sta. Cruz de Tenerife	73,697.24	79,902.41	77,413.31
Santander	15,962.18	13,496.54	14,864.26
Sevilla	60,103.35	58,031.83	50,525.80
Tarragona	24,473.47	24,850.01	25,118.62
Valencia	96,207.11	84,519.34	100,414.67
Vigo	42,964.64	24,389.02	17,987.96
Villagarcia	6,422.18	6,394.02	4,358.87

Bütün bu limanlar deniz ticaretinden kazandıkları gelirlerini yine liman altyapısı ve iş geliştirmeye ayırmaktadır. Limanlarda doğrudan 35.000 ve endirekt olarak 110.000 kişi çalışmaktadır³.

³ Algeciras Limanı İnternet Web Sitesi, <http://www.apba.es>.

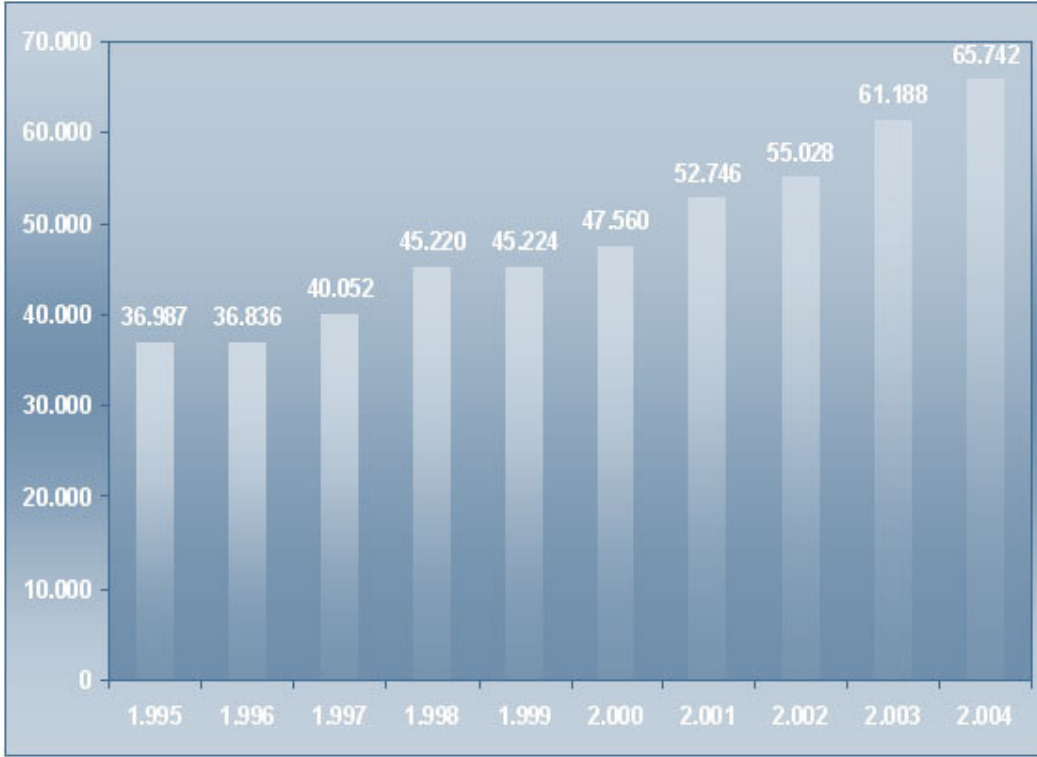
1. Algeciras Limanı

Algeciras Limanı, bir körfez içinde yer almaktadır ve dolayısı ile sert rüzgarlardan çok iyi bir şekilde korunmaktadır. Liman, Kuzey-Güney ve Doğu-Batı arasında bir geçiş yeri, Avrupa ve Afrika'nın kesişim noktasıdır. Su derinliği 400 metreye kadar çıkan körfezde 7.500 hektarlık bir kullanışlı bir alan, 10 km'den fazla rıhtım uzunluğu ve irili ufaklı birçok terminal bulunmaktadır. 372 Hektar üzerine kurulu olan Algeciras Limanı'nda faaliyet gösteren terminallerin özellikleri aşağıdaki gibidir (Tablo 3).

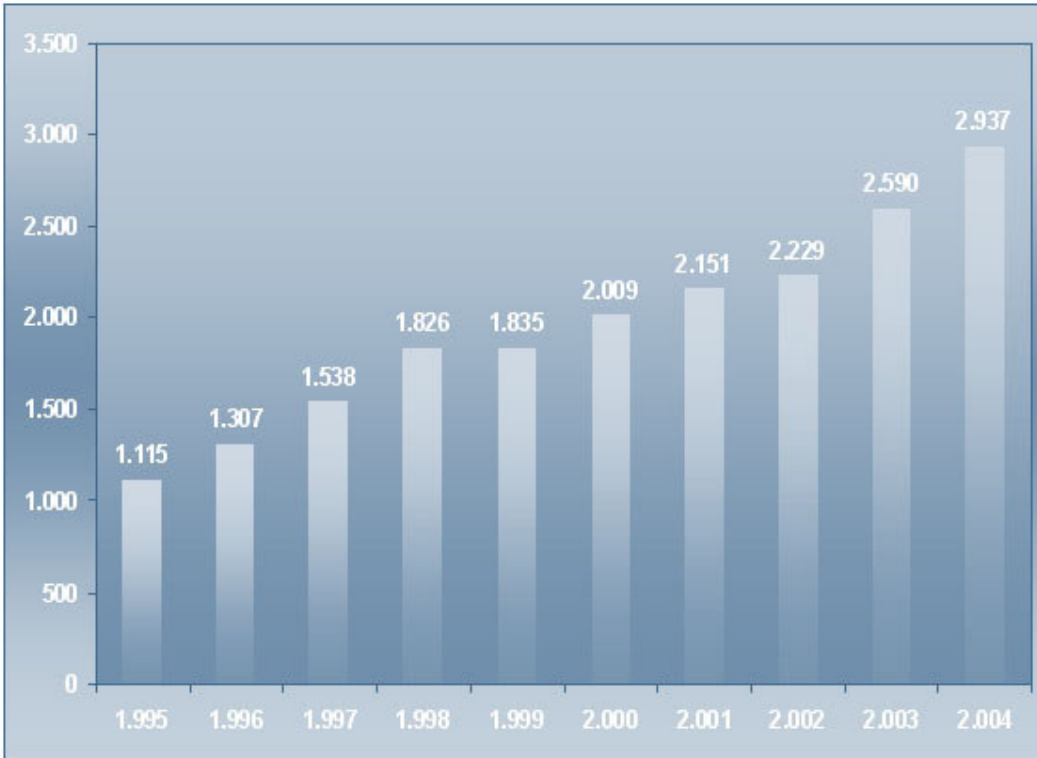
Tablo 3. Algeciras Limanı Terminal Uzunluk ve Derinlikleri.		
Terminal	Uzunluk	Derinlik
Konteyner Terminali	2.224 metre	-16/ -14
Kimyasal Terminali	2.195 metre	-17
Ro Ro Yolcu Terminali	1.408 metre	-10.50
Genel Kargo	845 metre	-14.50
Ticaret Terminali	675 metre	-14.50

Algeciras Limanı son yıllarda büyük bir dönüşüm içerisindedir. Özellikle konteyner trafiğinde büyük bir artış yaşanmaktadır. Avrupa, Amerika, Uzak Doğu ile gerçekleştirilen ticaretten aldığı pay her geçen gün artmaktadır.

Deniz yolu eşya taşımacılığındaki gelişim trendi beraberinde birçok entegre lojistik faaliyeti de getirmiştir. Körfez içerisinde San Roque İstasyonu yakınlarında Lojistik Faaliyet Bölgesi (LAZ-Logistics Activity Zone) olarak adlandırılan bir alan meydana getirilmiştir. Bu alanda, körfezde faaliyet gösteren şirketlerin, özellikle üretim yapan işletmelerin bir merkezi haline gelmiştir. 104 hektarlık bir alana kurulu olan merkezin (LAZ) demiryolu, karayolu ile intermodal hizmet bağlantıları vardır.

Şekil 2. Aljirciras Limanı Kargo Elleçlemesi (x 1.000, Metrik Ton).

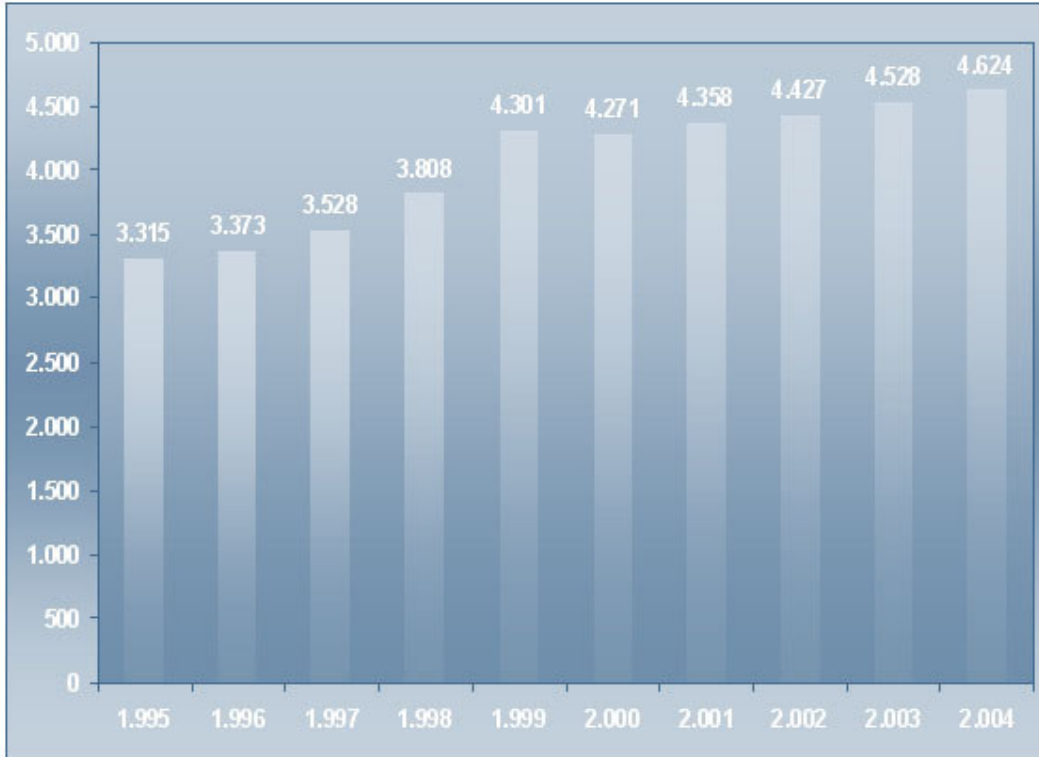

Şekil 3. Aljirciras Limanı Konteyner Trafik (x 1.000, TEU).

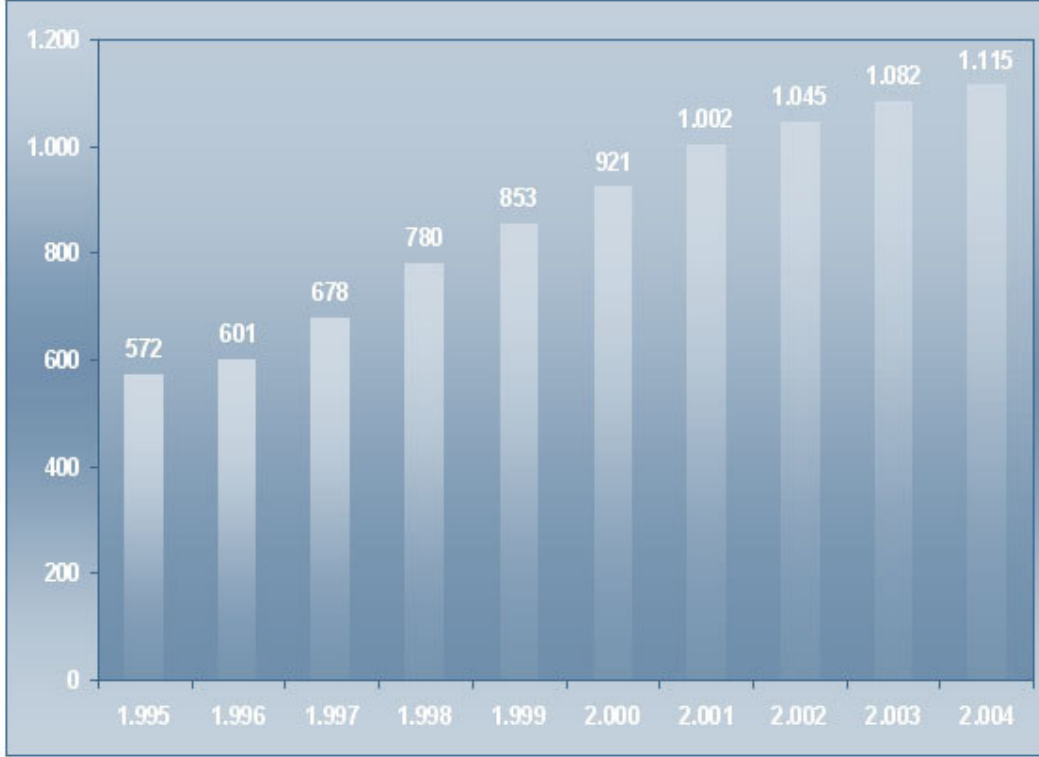
Algeciras Limanı, Güney Avrupa'nın bir çıkış kapısı niteliğinde işlev görmektedir. 2004 yılında 65,742 Milyon Ton'dan fazla kargo elleçlemesi yapılmıştır. Konteyner trafiği ise 2,937 Milyon TEU'ya ulaşmıştır (Şekil 2 ve Şekil 3). Bu konteyner miktarı ile Liman Avrupa'da yedinci sırasındadır. Aynı yıla ait konteyner trafiğinde Valensia 2.137.137 TEU, Barselona 1.910.723 TEU ve Bilbao 468.953 TEU'luk bir kapasite gerçekleştirmiştir.

Yolcu ve Araç Trafiği

Algeciras Limanı Kuzey Afrika'dan sadece sekiz mil uzaktadır. Kuzey Afrika ile gerçekleşen yolcu trafiğinin % 50'si yaz aylarında gerçekleşmektedir. Bu kıtayla olan ticaret, yılda 2 Milyon Ton kargo Ro-Ro gemileri ile sağlanmaktadır. Ayrıca 4,624 Milyon insan, 1,150 milyon araç ve 140.000 kamyon hızlı ferry hizmetleri ile yarım saat içinde Afrika-İspanya arasında seyahat etmektedir (Şekil 4 ve Şekil 5).

Şekil 4. Algeciras Limanı ve Kuzey Afrika İle Yolcu Trafiği (x 1.000).

Şekil 5. Aljir Limanı ve Kuzey Afrika İle Araç Trafik (x 1.000).

Aljir Limanı, Aljir Körfezi Liman Otoritesi (APBA) tarafından idare edilmektedir. Liman Otoritesi, Paseo de la Conferencia da 5.600 m² lik bir teknoloji merkezinde faaliyet göstermektedir. Bu merkez yüksek teknoloji ürünleriyle donanmış olup, körfezdeki gelişmeleri, araç-yük ve belge hareketini eş zamanlı bir şekilde takip etmektedir.

www.meslekiyeterlilik.com[®]

2. Barselona Limanı

İspanya'nın kuzey doğusunda yer alan Barselona Limanı, Akdeniz'in önde gelen konteyner limanlarından bir tanesidir. Uluslararası trafik için 4 konteyner terminali, 3 ulusal trafik terminali, 2 otomobil terminali, 1 meyve terminali, 1 adet kahve-kakao terminali, 1 adet demir dışı metaller terminali, 1 soğuk hava depo terminali, 9 katı dökme yük ve 9 sıvı dökme yük terminali bulunmaktadır. 20 km.ye uzanan limanın derinliği 16 metreye ulaşmaktadır.

2004 yılı konteyner trafiğinde Barselona 1.910.723 TEU'luk bir kapasite gerçekleştirmiştir. Aynı yıl 785.000 adet otomobilin bu liman üzerinden sevkıyatı yapılmıştır. Liman Avrupa'nın en modern İntermodal dağıtım merkezlerinden bir tanesine sahiptir. Yılda 18 Milyon metrik ton kargo trafiği gerçekleşmiştir. Senede 3.000 gemi limana uğramakta ve 1.000.000 insan yolcu terminalinden geçiş yapmaktadır.

3. Bilbao Limanı

Bilbao Limanı Avrupa'nın Atlantik Okyanus'undaki önemli limanlarından birisi olup, Biscay Körfezi'nin doğu kıyısında yer almaktadır. Liman, Amerika kıtası ile Kuzey Avrupa arasında bulunan sayılı bağlantı noktalarından bir tanesidir. Dünya çapında 500 liman ve 200 denizyolu işletmesi ile bağlanmaktadır. 286 hektarlık bir alanda kurulu olan limanın rıhtım uzunluğu 18 km.dir. Liman, 235 hektar açık hava depoları, 565.000 m² kapalı depolar, 33.300 m² serbest depolama, 4.000 m² soğuk hava deposuna sahiptir. 2004 yılı konteyner trafiğinde, Bilbao 468.953 TEU'luk bir kapasite gerçekleştirmiştir. Limanın ulusal demiryolu sistemi ve Avrupa otoyolları ile bağlantıları bulunmaktadır.

4. Valencia Limanı

Valencia Liman Otoritesi, "Valenciaport" ticari ismi altında, İspanya'nın doğusunda Akdeniz kıyısında 80 km. boyunca yer alan Valencia, Sagunto ve Gandia olmak üzere üç kamu limanının yönetim ve idaresinden sorumludur. Bu üç liman arasında Valencia başı çekmekte, Cebelitarık Boğazı ve Süveyş Kanalı arasında doğu-batı deniz koridorunda yer almaktadır.

Valencia Limanı, 240 hektar su ve 245 hektar kara kullanım alanına sahiptir. Valencia, konteyner trafiği bakımından Barselona Limanı ile rekabet halindedir. 2004 yılında konteyner trafiği 2,137 Milyon TEU'ya, eşya hareketi ise 23,4 Milyon Ton'a ulaşmıştır.

Limana, katı dökme yük elleçlemede yılda ortalama 5 Milyon Ton ile İspanya'da lider konumdadır. Limanda Ro Ro trafiğı açısından 7 ila 12 metre arasında derinlikte değışen 17 özel gemi bağlama noktası vardır. Tahıl terminali, silodan gemiye saatte 1.000 ton ve gemiden siloya ise saatte 500 ton aktarma kapasitesine sahiptir. Konteyner terminali 5 köprü vinç, 11 transteyner ve soğutmalı konteynerler için 300 elektrik bağlantı noktasına sahiptir. Toplam terminal yüzey alanı 35 hektardır. 4.000 m² si konsolidasyon operasyonları için kullanılan 13 hektar depolama alanı vardır.

Limana Otoritesinin gelecekteki genişleme ve altyapı yatırımları için yaptığı planlamalara göre kargo trafiğinin 2015 yılında iki katına çıkması öngörülmektedir. Bu dönem için hesaplanan toplam yatırım miktarı 1.407 Milyar Dolardır. Ayrıca yeni karayolu ve demiryolu bağlantıları, bilgi ve iletişim teknolojileri altyapısı, ekipman tamir ve bakımları, insan kaynakları eğitimi, liman pazarlaması ve yönetim konularında projeler başlatılmıştır.